

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 3 „ — „
 Negyedévre . . . 1 „ 50 „
 Egy hóra . . . — „ 50 „
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám
 (Nádasy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszó-
 lalások intézendők.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek föl
 Előfizetések elfogadhatnak még
 valamennyi könyvkereske-
 désben.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér) Böhm Manó (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben
 Mindezen helyeken előfizetések is elfogadhatnak.

A megyei árvaházról.

Üdvözljük megyénk első árvaházának, mint oly intézménynek életbeléptetését, mely különben tán elzülendő gyermekeinknek legalább egy részét magának és a társadalomnak megmentheti!

Minden járásra nézve szükség lenne ugyan egy ily intézmény. De ha — egyelőre — legalább csak egy is lesz!

Annál inkább szükséges hát már ez elsőnél törekedni arra, hogy az nagyfontosságú hivatásának betöltésénél a többinek is mintául szolgálhasson majd: miként lehet e nagyhorderejűs hézagpótló intézményt minél inkább népszerűvé tenni s annak minél több áldozatkész hívet szereztve, áldásos működését megyénkben minél inkább és előbb biztosítani és fölvirágoztatni?!

Sajnos azonban, hogy már ez elsőnél is kétség, és pedig nem is alaptalan kétség merült föl az iránt: vajjon meglesz-e annak vezetésénél azon öntudatos és elfogultság nélkül való irány és egyetértés, mely nélkül semmiféle intézmény a társadalom általános bizalmát meg nem nyerheti és így az föl sem virágozhatik!?

„A mit te nem akarsz, hogy mások cselekedjenek neked: azt te se cselekedd másoknak“ legszebb, legigazságosabb, sőt véleményem szerint legvallásosabb és a jó nevelésnek leglényegesebb alapul szolgáló tanát a kezdeményezők már a kiindulásnál szem elől tévesztették, midőn a különféle

vallásu árvák gondozására az apácákat ajánlották.

A gondozást — egy, a nevelésben jártas férfi vezetése mellett — igenis nőknek kell mindenképen teljesíteniök, mert az anyákat leginkább ők helyettesíthetik. De — akárhogy vegyük is a dolgot — hogy egy közös árvaházban, hol a gyermekeket házilag nevelni is kell, bármely felekezethez a szolgálatában álló, különben bármily tiszteletre méltó közegeit alkalmazják, csakugyan — a legelhibázottab intézkedés!

A „lelküismereti szabadságot“ hangoztató, de — miként ez eset is bizonyítja — azt tiszteletben nem igen tartó mai korban, midőn csak alig néhány hete az ország legokosabb emberei a legcsekélyebbnek látszó felekezeti kérdésben sem tudtak egyetértésre jutni; midőn a folytonos tapasztalat arra tanít, hogy minden felekezeti surlódásnak még csak az alkalmát is kerülnünk kellene, a tett lépés nem igen kedves azon békés és haladni akaró irányzatnak, melyre oly kiáltó szükségünk van s melynek azért társadalmunk minden ténykedésében és föltétlenül hódolnunk kellene.

Az apácák szerepe egy közös árvaházban nem oly alárendelt kérdés, mit egyszerű szavazással szabad volna eldönteni, különben az erősebb felekezet mindig és minden téren elnyomhatná a többit. Debreczenben pl. református, Ujvidéken pedig gör. keleti gondozásra bizhatnák a közös árvaházat

stb. És a legtöbb helyen csakhamar bekövetkeznék azon állapot, melynek nem az ország, hanem ellenségeink örülnének leginkább.

A közös árvaház fölügyelete oly valami, a mit csakis közös egyetértéssel és különösen a felekezeti érzelmek megkimé- lésével lehet helyesen megoldani.

Az, hogy: ha az apácza-gondozás nem fog helyesnek bizonyulni, az igazgatóság meg fogja azt változtatni, nagyon sovány vigasztalás; mivel akkor már a felekezeti surlódás és viszály is itt lesz. (Az ezt nemző csirák már is itt vannak!)

Már pedig sokkal helyesebb dolog az, ha valamely bajnak még a bekövetkeztetését is kikerüljük, mintha annak már előre kaput nyitunk.

Jól megfontolandó, hogy az árvaház intézménye csak úgy virágozhatik és fejlődhetik tovább és tovább, ha az a társadalom általános támogatására számíthat. Erre pedig csakis úgy számíthat, ha az az általános rokonszenvet megnyerni igyekszik.

Ezen követelmény elsőrendű fontossága mellett az apácák mellett fölhozott érvek számba se jöhetnek. Sajnos lenne, ha a gyermekek gondozását csakis apácákra lehetne bízni!

Minthogy a lapok közlése az árvák- nak az intézetből való elbocsájtása utáni sorsára nem terjeszkedik ki: erre nézve óhajtok még egy pár észrevé- telt tenni.

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Szöktetés.

Az öreg báró, a comme-il-faut gavallér, az asszonyok kedvence maga körül gyűjtötte a casino ifjúságát, s ő közből beletemetkezve egy fauteuil mélyébe, leverve hosszukörmű kis ujjával szivara hamvát — elkezdé:

— Ötvenöt esztendő vagyok már, messieurs, és meglehetősen blasée; de egyebekben még ifjunak érzem magamat, és hiszem: az is fogok maradni fiatalkori élményeimnek, galánt kalandjaimnak újra — keresztülélésében. Nincs, mondhatnám, életemnek — de mondjuk csak ifjúságomnak — olyan napja, a mire úgy visszaemlékezni ne tudnék és újra magam elé képzelnem ne tudnék, a hogy utána vándorolt, a többinek, a maga változatosságában, édes mámorban eluszva. Minden viszonyom mintha most élné fénykorát, úgy érzem a csókok édességét, az ölelések elringató kéjes hatalmát. Bizton mondhatom, kevés ember van e részben olyan talentummal megáldva, mint én. A legtöbb csak azért éli a fiatalságát, mert rövidnek gondolja — s föl akarja használni — én azért éltem, és

azért voltam a szerelem bajnoka — chevalier d'amour, hogy legyen, mire öreg koromban visszaemlékezni. Tanácsot nektek is — messieurs — tegyetek így, és nem lesz az öreg- ségtek rideg, unalmas, mint a Zelenko gróf barátomé, a ki nésszóték mekkorákat ásit a „Figaro“ mögött. No, jere ide, öreg pajtás, mondek egy történetet neked; gondold, hogy veled történt. Látjátok: pir ül ki a két sárga arezára. Jól esik a vén kecskének, hogy rossz- szat gondolnak róla. No, ne haragudj — chér Zelenko — ez csak föltevés. Csak föltevés, nincs benne mellékgondolat. Hony soit, qui mal y pense. Tehát a dologra.

— Egy kis leányról szól az ének, olyan szépről, mint a habokból született asszony, és ártatlanról, akár egy bárány, szép volt, mondom, és roppant csábító. Elle etait á croquer . . . Szerelmes lettem bele és minden tehetségemet elszedtem, hogy meghódítsam . . . Igaz — még meg se mondtam — hol volt és mikor volt. Tehát 1859-ben volt, illetőleg esett meg Nagy- Kéren, forró augusztus havában. A kis leány, nommée Adéle, — a szomszéd Tibor grófnak elesett Königrätznél — volt a leánya. Én Nagy- Kéren voltam Miklósuál. Akkor jöttem haza

Indiákról, és pihenni a falusi magányt kerestem föl . . . E bevezetés, illetőleg közbeszólás után folytatom . . . Szerelmes voltam. Először éle- temben és roppant tüzzel. Adéle szintén — és melegen szeretett, de persze, mind azt akarta a charnante kicsike, hogy vegyem el, s hig- yjétek el — közel voltam hozzá, hogy elköves- sem ezt az örültséget, de egy esemény, a mi a maga eredeti voltánál fogva egyike legérde- kesebb kalandjaimnak s fényesen illusztrálja a kicsike eszejárását — végét vetette az egész historiának.

Miklós a tiszteletemre soireét adott, s ter- mészetesen Tiborék is hivatalosak voltak. Adéle szép volt annyira, hogy akár mire képesnek érez- tem magamat, birásáért. Türelmetlen voltam roppantul s csak később csodálkoztam rajta, hogy senki se vette észre, mennyire reszkettem egész este az izgatottságtól. Souper után bevo- nultunk újra a szalonba, s mig a Tibor fia zongorázott, Adélel letltem egy sarokba s meg- fogva kis keztyüs kezét, kijelentettem, hogy akármi áron, de enyémnek kell lennie.

— Adéle, — mondam — ön mindene az én életemnek, üdvöm, boldogságom, s ha hideg- ségém elkeseredve egy élet elvész, magára ves-

Én azt gondolom, hogy az árva a népiskola bevezése után csak annyiban bocsájtatik el, hogy az intézet az árvát kiadja ugyan közvetlen fölügyelete alól, de csak úgy, miként ezt a szülők teszik, midőn ezek az ő gyermekeiket bizonyos foglalkozás megtanulása, vagy szolgálat végett megbízható embereknek átadják, hogy azok ez által keresetképesekké váljanak. Hogy tehát az intézet, mint gyám, az ő gyámoltjait még azután is fölügyelet alatt tartja mindaddig, míg csak az ő szárnyaik az önálló életre meg nem erősödnek.

Mert hiszen az árvaház az árváknak mindaddig való gyámolítása nélkül, míg azok a maguk lábán megállani nem képesek, csak oly ideiglenes megállóhely lenne, melyen túl azok nagy része ismét elveszhetne!

Ily félmunkát pedig nem akarhatunk.

Dr. Serli Sándor.

A közigazgatási reform. A kormány végre felhivatalosai által kirukkolt a sokat emlegetett közigazgatási reformjának, a megyei önkormányzatról készült törvényjavaslatnak alapelveivel. Egész csomó törvényjavaslatot jelentenek be a felhivatalos lapok, mely javaslatok közül azonban eddigelé egyedül a megyei közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslat van készen. E törvényjavaslatban, mely csak a megyei törvényhatóságokról szól s a városi törvényhatóságokra nem terjed ki, kimondatik, hogy a közigazgatás állami feladatot képez, melyet állami közegek látnak el. Az eddig alkalmazott tisztviselők állomásaikat megtartják mandátumuk lejártáig; az időközben megüresedett állomások kinevezés útján töltetnek be. A megyei önkormányzat hatáskörében fölmerült teendők végrehajtását rendszerint az állami közigazgatási tisztviselők eszközlik. Egyes feladatok teljesítésére, különösen a megyei önkormányzat útján létesített intézetek kezelésére, a törvényhatóság saját közegeket alkalmazhat. A megyei pénztárak megszüntetnek és ezek teendőit az adóhivatalok veszik át. A közutakra vonatkozó teendők a belügyminiszter hatáskörébe, illetőleg fölügyelete alá helyeztetnek. Az építészeti hivatalok a belügyminiszternek rendeltetnek alá. A megye élén áll a főispán, ennek vannak alárendelve az alispán és a megye székhelyén működő egyéb állami főtisztviselők. A főispán állandóan a megye székhelyén köte-

les lakni. A főispán örökös a vármegye területén az állami érdekek fölött és fölügyel a közigazgatás pontos és egyöntetű menetére; ellenőrzi a törvények és szabályok helyes alkalmazását. A törvényben felsorolt esetekben a kormány helyett végleg dönt, hogy ez által az adminisztráció központi teendői egyszerűsítsenek. A főispán elnöke a megyei bizottságnak, az állandó választmánynak és a közigazgatási bizottságnak. Megállapítottatik a főispán felelőssége. A főispánnak közvetlen alárendelt közegek: az alispán, a pénzügyi igazgató, az árvaszéki elnök, a jogtanácsos (ujjonnan csinált állás a tiszti ügyészek fölügyeletére), a tanfözügyelő és az erdőfözügyelő. A kinevezett alispán vezeti a megyében a közigazgatást, ő a főispán akadályoztatása esetén annak helyettese. Másodfokban határoz a szolgabírák által hozott ama határozatok fölött, melyekre nézve más fölébviteli hatóság nincs kijelölve. Közvetlen fölügyel az alája rendelt központi és járási tisztviselőkre. Állásánál fogva szavazattal bíró tagja a megyei bizottságnak, elnöke a központi választmánynak, fölügyel a megye által létesített intézetekre. Az alispánnak közvetlenül alá vannak rendelve: a jegyzői kar, a főorvos, a közigazgatási érdekek tüzetesebb gondozásával megbízandó közeg, az állami építészeti hivatal, a megyei állatorvos és szolgabírák. Az adminisztráció egyik legfontosabb közege, a járási szolgabíró mellé kellő segéderő fog alkalmaztatni. A pénzügyigazgató hatásköre úgy marad, mint azt az 1889. XXIII. t.-cz. szabályozta. A különböző törvények által elrendelt és megyei törvényhatóság által kivetett különböző pótdadók egyöntetű kezelését a pénzügyigazgatóság eszközli. A pénzügyigazgatónak lesz alárendelve a megyei központban szervezendő számvevőség, melynek hatásköre kiterjed a pénzügyi és közigazgatási szolgálat összes ágaira. Az árvaszéki elnök, valamint az árvaszék működése külön törvény által szabályoztatik, melynek alapelveit legközelebb ismertetjük. Az eddigi tiszti ügyészek fölé jogtanácsosi állás szerveztetik minden megyében s a jogtanácsos nagyobb önállással ruháztatik föl azon czélból, mivel ő a külön szervezendő első fokú közigazgatási bíróságban mint egyik bíró lesz hivatva működni. A tanfözügyelői állás föntartatik, ennek működése azonban a törvényhatóság területén működő többi tisztviselővel szorosabb összeköttetésbe hozatik, hogy ezáltal működése sikeresebb legyen. Ugyiszint az erdőfözügyelők és pedig mind az egyes állomásokon szervezett erdőfözügyelők, mind az egyes megyékben a községi erdők kezelésével megbízott erdési közegek az általános adminisztrációval szintén közvetlenebb összeköttetésbe hozatnak.

Ezekből fog állni azon közigazgatási szer-

vezet, mely hivatva lesz a megyékben a közigazgatási szolgálatot ellátni. A felhivatalos közlések szerint a benyújtandó törvényjavaslat egy másik lényeges részét képezi a megyei önkormányzat hatásköre, mely azonban a komikumig menő nagyképűséggel körülírva neveltséges jogokat tart fönn a mindenképen megnyírbált megyének. Így például föntartatik a megyék azon joga, hogy közérdekű és országos ügyekkel foglalkozhatnak (!); a megyék levelezési joga egymással és kérvényezési joga az országgyűléshez (!); tiltakozási joga ez esetben, ha törvényesen meg nem szavazott adó behajtatni, vagy meg nem ajánlott ujonczok kiállítatni czéloztatnának; önkormányzati ügyekben szabályrendelet-alkotási joga. Teljes ellenőrzési joggal fog birni a közigazgatás menetére és a megye területén alkalmazott hatósági közegek működésére s a fegyelmi vizsgálat elrendelésére is befolyása leend. Mődja lesz ezentul is jótékonyági, közmívelődési, közigazgatási ügyekben intézkedni s a föntebbi czélokra pótdadót vehet ki. A megyei bizottság összealkotásának módja, a bizottság tagjainak száma s a bizottsági tagok választásánál követendő eljárás föntartatik.

A megyét megillető jogok gyakorlása a legfontosabb ügyekre ezentul is a közgyűlést illeti, a közgyűlésen tárgyalandó ügyek azonban szabályoztatnak. Az adminisztráció az egyéni felelősség elvére van alapítva, az ellenőrzés joga teljesen föntartatván a megyei közgyűlésnek. A most is fönnálló megyei állandó választmány működése szabályoztatik s ennek feladata részint előkészíteni a közgyűlésen tárgyalandó ügyeket, részint a közgyűlés helyett, törvényvel átruházott hatáskörben érdemileg intézkedni. Az állandó választmánynak megadatik az a jog is, hogy az ő elhatározása folytán rendkívüli közgyűlés hívandó össze. Nagyobb megyékben, vagyis oly megyékben, melyek területe 3000 négyszög kmt meghalad s melyekben ennél fogva különböző érdekek merülhetnek föl a megye különböző, egymástól távolos vidékei közt, a helyi ügyek ellátására járási tanácsok alakíthatók. A járási tanács elnöke a főszolgabíró, kivüle a tanács a megyei közgyűlés által választott 8—12 tagból áll, kiknek fele a megyei virilis tagok sorából választandó. A választott tagok számát a megyei közgyűlés állapítja meg; a járási tanács tagjai 6 évre választatnak, a tagok fele minden 3-ik évben kilép. A járási tanács hatásköre főleg a járást érdeklő közigazgatási, közmívelődési és jótékonyági ügyekre terjed ki, ez ügyekben részint intézkedik, részint az érdekelt községeket csoportosítja bizonyos czélok elérésére. Ezentul felügyeletet gyakorol a kis- és nagyközségek működésére, azoknak költségvetéseit, számadásait a megyékhez való fölterjesztés előtt tárgyalja, e hatáskörén kívül

sen. Jöjjön velem, menjünk, egy óra mulva indul a vonat, elmegyünk Bécsbe — s oda temetkezünk, csupán boldogságunknak, szerelmünknek élve. Mire itt észreveszik, hogy eltűntünk, akkor mi már messze leszünk. Tudom, ön is szeret — ne tagadja Adéle, lelkére nem tudná venni, hogy én szerencsétlen legyek. Mig, ha ön az enyém — akkor az enyém ez a széles világ, s boldog vagyok nem tudva, hogy van itt e sivár földön sirhalom is; — csak egyet ismerve: egy virágtól illatos, napsütéstől világos, szerelemtele levegőjű táj, s a tájnak egy virága, koronája, korlátlan hatalmu királynője: Ön, Adéle . . . Elmegyünk és egymásnak fogjuk csak szentelni napjainkat, óráinkat, perczeinket. Csak magunknak, Adéle. — A szerelemnek. S aztán — ha akarod — elveszlek. Lesz az én egyetlen, aranyos kis feleségem. Büszke leszek reád és szeretni foglak, mint még ember asszonyt sohase szeretett. Jer Adéle — menjünk . . .

Fölemeltem a kanapéról, vezettem és ő jött utánam, mint egy alvajáró. Karonfogva vezettem ki egy kis ajtón, be a garde-des-robés-ba, s ott ráadtam egy entréet, — a fejét beburkoltam egy óriási kendőbe s úgy vezettem ki a parkba. Nem akartam, befogatni, nehogy észrevegyék a kocsizörgésről a dolgot, csak gyalog vezettem végig a park kavicsos útján, kiaz

országutra. Hagyta magát vinni, akár egy gyermek. Belekapaszkodott a karomba, hozzám simult erősen és másik kezével összefogva mellén az entréet, gyorsan hogy alig birtam követni — ment előre. Én pedig beszéltem hozzá . . .

— Milyen boldogok leszünk, Adéle, milyen boldogok! Nektünk csak egy kis szoba lesz az egész világ — s abban a világban minden, de minden mosolyogni fog. Mert, a szerelem ragadós. A te szemeid ha rátapadnak, szerelmes lesz a levegő; s ha csókokat élvezi, részeg lesz tőle a napsugár. S lesz benne egy légnél, napsütésnél odaadóbb, örökös térdén imádó rab-szolgád, a kinek ünnepnap lesz a mosolyod, harangszó minden szavad. Én leszek az, Adéle! Nem lesz ez szép? Nem lesz ez örök boldogságtól átrezgett ifjuság? . . . S a holdvilágsütötte, jegenyéktől szegett uton; — honnan már meglátszott a gázvilágos állomás, s hallottuk az érkező vonat füttyét, lázas karral átöleltem a karsu, hajlékony derekát, s ajkára forró, hosszú csókot nyomtam . . . A leány — mint az álmából hirtelen fölzavart alvó — idegesen bontakozott ki ölelésemből, vonta el arcát szomjas ajakamtól — s ijedt tekintettel mérte végig az üres, félhomályos utat. Alig birtam újra menésre unszolni. Félelem zsibbasztotta el minden tagját, s tőlem, a szeretőjétől irtózni látszott. S

hogy újra karonfogva, magamhoz szorítva a félkarommal, gyors ütemben vittem, — visszaesett álmagságába, teljesen odaadva magát a kábultságnak. Ha szóltam: mintha nem is hallotta volna; s ha gyöngéden magamhoz vontam: mint egy darab hideg kő hagyta magát ölelni; csak gyöngéd, szép testét éreztem remegni a fehér atlasz derék alatt . . .

Beértünk az állomásra. Arczát beburkoltam a nagy kendőbe s úgy vezettem be a váróterembe, hogy senkise lássa. De nem volt benn egy lélek sem. Letültem egy padra s magam is mellé ültem — keblemre vonva forró fejét. Szemeit behunyva, öntudatlanul ült a kemény padon, s úgy látszott: eszmélete teljesen elhagyta . . .

Csak a gyorsan befutó vonat éles, fülseértő füttye ébresztette föl. Egyszerre magához jött s pirulva vonta el fejét a keblemről elémbé állván. S aztán hosszan nézve a szemembe, kézen fogva keltett föl a padról, s mondá — hogy hangja hidegen, kongón szaladta be a szűk váróterem minden zugát:

— Menjünk! Hűvös van itt s benn észre találják venni, hogy eljöttünk. Menjünk haza. Összeszid a mama . . .

. . . Ez a történet, messieurs. Hogy tesszik nektek s neked, chér ami Zelenko? . . .

véleményt ad a törvényjavaslatban megjelölt esetekben, részint a szolgabíróknak, részint a megyének. Működéséről a járási tanács rendes jelentést tesz a közgyűlésnek. A közigazgatási bizottság választott tagjainak eddigi száma 10-ről 12-re szaporították. A közigazgatási bizottság a hatásköréhez tartozó ügyeket részint teljes ülésében, részint megalakítandó szakosztályokban intézi el.

Az országgyűlésből.

A képviselőház a jan. 19 én tartott ülésén a kisdedovásról szóló törvényjavaslat tárgyalását kezdte meg. Bár a kérdés fontosságáról mindenki meg van győződve, s ez a felszólalásokból is kitűnik, mindazáltal a parlamenti tanácskozások lanyha érdeklődés mellett kezdődtek meg. A vitát H a g a r a Viktor előadó nyitotta meg, s a bizottsági jelentés szellemében ismertette a javaslatot, ajánlotta annak általánosságban való elfogadását. Utána Csáky Albin gróf miniszter szólalt föl s a maga részéről adta elő azokat az indokokat és intencziókat, melyek a kormányt a javaslat betérjesztésénél vezették. Beszédét a ház általános helyesléssel fogadta. Z a y Adolf vetette bele ezután a vitába az ő ellenvéleményét, mely az ismeretes nemzetiségi féltékenységen alapszik. Sok mindenféle aggodalmat sorolt föl a javaslat ellen, de érvelése mégis csak a nyelvkérdésben kulminált, a melyet a nemzetiségi fölfogás egyoldalúságával ítelt meg. Szerinte elég, ha a gyermek hat éves korától kezdve lát hozzá a magyar nyelv tanulásához és nem szükséges, hogy már zsenye korában háborgassák anyanyelvében. Kijelenti, hogy a törvényjavaslatot nem fogadja el. L e s s k ó István a törvényjavaslat mellett beszélt, mert a kisdedovás ügyének törvény által való rendezésétől sok üdvös eredményt vár. A változatosság kedvéért ezután újra egy szász képviselő: F i l t s c h József adta elő nézetét, a melyekkel ugyszólván kiegészítette a Zay Adolf álláspontját, de a nemzetiségi szellem sokkal leplezetlenebbül nyilatkozott meg nála. Beszédét, melyben a szülőkre rótt kényszer és a magyar nyelvű oktatás ellen argumentált, nagyon kevesen hallgatták. A javaslatot természetesen nem fogadta el.

A következő szónok: Czierer Ákos igen erélyes hangon reflektált a Filtsch beszédére s azt mondta, hogy ép ez a beszéd a legesattánósabb bizonyítékot szolgáltatja arra, hogy e törvényjavaslatra és annak a magyar állam nyelvét terjesztő intézkedéseire valósággal égető szükség van, mert beszédéből úgy látszik, hogy lehetnek, hogy vannak még a haza keblén táplálkozó honfitársaink közt sokan, a kik nem

Mit csináltam? — kérditek. — Hazavittem. A kastélyban ép akkor vették észre, hogy elmentünk. Kérdezték: hol voltunk.

— A grófnőnek fájt a feje — mondtam — s a parkban voltunk sétálni.

Elhitték. Adéle odament az anyjához, aztán az apjához, s mindkettőt megcsókolta hosszasan. Én pedig ott álltam a dühtől és a szegyetől sápadtan, míg magamhoz térve befogattam s éppen jókor érve még a késlekedő vonathoz — elutaztam Bécsbe . . .

Azóta se mentem feléje se. Tegnapelőtt az operabálon csak megszólít valaki. Ránézek — hát Adéle. Azóta Csányi grófné. Most jöttek haza Velenczéből. Még mindig szép asszony — épen az én gusztyusom.

— Ah, cher báró — mondja nekem — nem szokunk újra meg?

— Tartok tőle grófné — feleltem parasztul — hogy most nem találna hazakivánczolni a perronról.

Megbámult és otthagyt . . .

Mit szóltok hozzá? Mit szólsz hozzá, Zelenkó gróf? Ah! öreg barátom, mir scheint — te alszol. Blamage! Jó ember, te már semmire sem vagy való. Eredj haza meghalni — s a másvilágon mondd el, hogy még Pisti báró sem birt beléd lelket verni . . .

Sz. Sz.

birnak kellő érzékkel a magyar állameszme és annak szükségletei iránt, és így elérkezett ideje annak, hogy gondoskodjunk arról, hogy idegen ajku polgártársainknak mód és alkalom nyujtasék arra, hogy ha nem is az anyatejjel egyidejűleg, de jó idejében elsajátíthassák azon tiszteletnek és ragaszkodásnak köteles mértékét, melylyel e haza és annak intézményei iránt viseltetni tartoznak.

Élénk helyeslés között ezután áttért a törvényjavaslatra. Öszinte örömmel üdvözli e törvényjavaslatot s annak azt az alapeszméjét, mely a zsenye gyermekkor anyagi és szellemi istápolását tüzi ki céljául, helyesnek s minél tágabb körökben megvalósítandónak tartja és mert neki is az a meggyőződése, hogy a javaslat intézkedéseinek legtöbbje, a mellett, hogy a humanizmus szolgálatában akar buzgólkodni, egyúttal egy nagy nemzeti érdek felkarolásával is foglalkozni látszik, ennél fogva üdvözli azt, mert benne egy bár még mindig nagyon szerény körvonalakban mutatkozó halavány jelzést látja egy nemzeti állam felépítése felé vivő utiránynak.

Szerette volna ugyan, ha ennek az iránynak egy kissé több bátorsággal és kevesebb szemérmességgel adtak volna a törvényben és pedig a maga helyén nyílt és őszinte kifejezést, azon iránynak, a mely alatt nemzeti nyelvünk jogos és törvényes propagálásának kezdeményezését érti, de hát úgy látszik e tekintetben még mindig úgy vélekednek, hogy az országban élő nemzetiségek iránt való tekintet ezt a tartózkodást megokolja, vagy épen opportunussá teszi. Pedig ezt a felfogást nagy tévedésnek, eredményeit pedig önámításnak tartja. Tévednek azok, akik tartván attól, hogy különben a jogosulatlan magyarosítás vádjával fognak illetetni, elmulasztják a magyar állam nyelvének azt a positiót biztosítani, a melyet az feltétlenül megérdemel s joggal meg is követelhet. Mert ha azt hiszik, hogy akkor, ha nemzeti nyelvünk jogosult terjesztését nyíltan bevallott céljaink sorába be nem iktatjuk, minket ilyen célzattal gyanúsítani nem fognak, csak önmagukat ámitják, mert tudva levő dolog, hogy a magyar nemzet hasonló gyanúsításoknak mindig ki volt téve, még akkor is, mikor a nemzetiségi túlkapásokkal szemben báránytürelmet tanusított. Azzal hát, ha ezt a tökéletesen törvényes, okos és szükséges törekvésünket nem írjuk fel a törvény homlokára, hanem hátul valahol, nem egészen a maga helyén, mint esetleg figyelembe veendő másodrendű intézkedést statualjuk; ellenségeinket bizony lefegyverezni nem fogjuk, s mert erre úgy sines semmi kilátás sokkal helyesebb dolog a most kínálkozó alkalmat megtagadni arra, hogy legalább egy részét kiköszörüljünk annak a sok esorbának, melyet 1867 óta nemzeti nyelvünk előhaladásán s vele a magyar állameszme megszilárdításán önnön kezeinkkel ejtettünk.

Nem tartja kielégítőnek azt az elbánást, a melyben a magyar nyelv a javaslatban részesül, a midőn azt a kisdedovás egyik eszközeül állítják oda, holott az fontosságánál fogva méltó volna arra, hogy előkelő nevelési célul tüzesék ki. S ezt annyival inkább meg lehetne és kellene tennünk, mert hazánk idegen ajku polgárainak tekintélyes része nem hogy bizalmatlansággal fogná a magyar nyelv ilyen terjesztését nézni, hanem ellenkezőleg halás köszönettel fogna adózni azoknak, kik gyermekeiket már leggyengébb korukban azon szerencsés helyzetbe juttatnák, hogy azon nemzetnek nyelvét, a melynek keblében élniük-halniuk kell, a melylyel jó és balszerencsében együtt érezni rég megszokták, könnyű szerrel megtanulhatták.

Szerinte legnagyobb gyengesége a javaslatnak abban nyilvánul, hogy épen azon apróbb és szegényebb községbeli gyermekek ügyével bánik el a legmostohabban, a melyek közoktatás és közegészségügyi tekintetben úgy is a legkedvezőtlenebb sorsnak osztályosai. A javaslat ugyan módot nyújt a kormánynak arra, hogy óvodákat és menedékházakat állítson ott, a hol községek és városok ilyeneket nem állítanak, vagy fentartani képtelenek, de tart tőle, hogy ezzel is csak úgy leszünk mint a népiskolákkal, melyek száma ugyan örvendetesen szaporodik, de egyáltalán nem azon mértékben, a mely az ország tanügyi igényeit kielégíthetné s könnyen megeshetik, hogy ez a rendelkezés is, mint sok egyéb az állam pénzügyi erőtlenségén fog hajótörést szenvedni.

A szónok ezután észrevételeket tett a javaslat ama fejezetére, a mely a kisdedovás kelékeiről és munkakörével foglalkozik; előadta az egészségügyi szempontokra vonatkozó aggodalmait, s így végezte beszédét. „Végezem pedig azzal, a mivel kezdtem, hogy t. i. a kisdedovás eszméjét melegen pártolom s annak célirányos megvalósítására a kívántaknál terhebb áldozatokat is készségesen megajánlanék, főleg, ha kellő biztosítást nyernek arra nézve is, hogy ezen áldozatok egyúttal az egészséges, mert jogosult nemzeti chauvinizmus szolgálatában is hasznosíthatni fognak, a mely chauvinizmusnak megfelelő foka nélkül sem nagy Németországban, sem Olaszországban, sem sehoh a világon nemzeti államot nem alkottak, és fenállót meg nem szilárdítottak. A törvényjavaslatot általánosságban elfogadom.“

A keddi ülést Mocsáry, Törs Kálmán és Károlyi Sándor gr. beszédei tették érdekessé. Mocsáry az ő ismeretes nemzetiségi elveihez képest a javaslat ellen foglalt állást, míg Törs és Károlyi a javaslat mellett beszéltek, azonban annak egyes részleteit nem hagytak bírálat nélkül. Szerdán Roszsvai István, Beöthy Ákos, Madarász Imre és Hock János fejtették ki nézeteiket a kisdedovási törvényjavaslat körül. Ezen ülésre tervezte Perczel Miklós képviselőnk is interpellációját a Hentzi szobor és a czitadella eltávolítása végett; de — bár a „F. Z.“ már meg is tartatta vele beszédét — Perczel elhalasztotta az interpellációt.

HIREK.

— (Simor János hercegprimás halott.) Magyarország hercegprimása, Simor János esztergomi érsek, — mint a pécsi püspöki aulába pénteken reggel érkezett sürgöny jelenti — pénteken elhunyt. A primás pár nap előtt meghült, ebből láza keletkezett, mely a főpap előrehaladt korában aggasztó volt az orvosok előtt. A három orvos — Rapsák a primás orvosa, Feichtinger városi főorvos és a Bécsből hivatott Podraczky fő-törzsrósvos — lázat szüntető szereket adott be, s a hercegprimás eléggé jól viselte a bajt. A katasztrófa azonban nem maradt el s az agg főpap pénteken reggelre kiszendvedt: a láz meghaladta az ő szervezetének erejét. A hercegprimás ép e hó 20-án lépett érsekségének 25-ödik évébe. Simor János Székesfehérvárott született s ő a hetvenötödik az esztergomi érseki széken. Elődei közül csak kettő érte meg azt, hogy ily soká kormányozhatta az esztergomi főmegyét, ezek: az Ósliak nemzetiségéből eredő Kanizsa János, ki 31 évig, és Széchy Dénes, ki 24 évig volt esztergomi érsek.

— (A járvány.) Ujabb megbetegedések jelentettek be: e hó 20-án semmi, 21-én 1, és 22-én 2.

— (A népszámlálás.) Múlt számunkban jelentettük, hogy a Pécsen keresztülvitt népszámlálás 33.756 lakost mutatott ki e város területén a katonaságon kívül. Ez a szám ugyan 4056 al több, mint a 10 év előtti, mely még csak 29.700-on állónak mutatta Pécs város lélekszámát; hanem azért nem olyan nagy haladást jelent, mint egyes lapársaink hallelujával zengedeztek. Pécs, amilyen fejlődésre képes város, tíz év alatt még egyszer annyit növekedhetett volna népesség dolgában. S ha még ez a szám szilárd bázis volna! De nem az; mert a bányatelep most is ingadozó, a Zsolnay-gyár tekintélyes munkásserege ingadozó lehet a jövőben, és pedig mindkettő nem a magasba szökést, hanem nagyon könnyen az esés felé. De azért ezt a most kimutatott végső számot se vegyük komolyan; mert ez sem mutatja a város lélekszámát ez mindig megbizhatatlan, s ez esetben leginkább az. Csak az jó benne, hogy a város népességszámának javára megbizhatatlan. A kimutatott számhoz ugyanis bátran hozzácsaphatunk 200, vagy hogy kerek szám jöjjön

ki: 244-et, akik t. i. a jelen népszámlálás alkalmával föl nem vétettek. Köztudomású dolog, hogy a város legnépesebb utcáiban 20—30 számba vannak, kik sem számláló lapot nem kaptak, sem máskülönben a ház lakóinak számba föl nem vétettek. Hát még a külvárosokban mennyire mehet azok száma, kik e fontos statisztikai összeállításból kimaradtak? Az a 244 nem is sok egy 33.756 lélekre összeolvasott városban, s mégis derekasan kiegészíti ezt a számot a kerek 34.000-re, melyhez a katonaság 1600 lélekszámát véve 35.600-ra tehetjük Pécs városnak valódi népességét. A népszámlálás azonban egyéb adataiban még hibásabb volt, mint a lélekszám kifürkészésében. Ennek pedig az volt az oka, — ha a fejnél kezdjük a dolgot — hogy az egész vezetés oly tisztviselő gondjára volt bízva, ki egyéb fontos folyó ügyek mellett a legjobb akarat mellett sem szentelhetette magát teljesen ennek a valódi nagy munkának, s csak rövid, kategorikus fölvilágosítással szolgálhatott a tapasztalatlan ügynököknek, akik alapos kitanítás nélkül indultak neki a nagy városnak. Az ügynökök száma is kicsiny volt, s rossz fizetés kecsegtette őket; míg ha ugyanily diurnum mellett egy-egy kevesebb utczát kapott volna, lelkiismeretesebben végezte volna dolgát. Oly rövid idő alatt azt követelni, hogy egy-egy ügynök több ezer lélekről írjon össze csak megközelítőleg is pontos adatokat — hozzá oly csekély fizetésért: hiú fölvetés. Ügynök jelentkezett mindjárt elég a 15 forintra való kilátásért is; de mikor a munka közepén volt, akkor már másképp fogta föl a dolgot s tett úgy, ahogy a 15 forintért elégnék látta. A fölügyelet sem felelt meg a kellekeknek. Fölügyelőknek csupa tisztviselőket küldtek ki, a kik az ellenőrzést a hivatalos ügyek végzése mellett voltak kötelesek teljesíteni. Azok aztán — ugyan ki vetheti szemükre? — természetesen előcsippentettek ezer számláló lap közül kettőt-hármat, s ha azt jónak találták, szó nélkül aláírták az ezert. Hiszen az ezernek-kétezernek csupán az aláírása is derék munka. Tessék megpróbálni! Hát csak legyünk egészen nyugodtan: vagyunk vagy 34 ezeren ebben a szűk városban, s tán leszünk még többen is, ha a typhus közibénk nem vág a polgármesteri hivatal peccsétjével szabadalmazott kaszálogép-jével.

— **(A dalárda két estélye.)** A „Pécsi Dalárda“ nem febr. 4-én, mint első ízben tervezték, hanem a következő kedden, azaz január hó 27-dikén rendezi a „Hattyu“ termeiben táncszal összekötött alapszabályszerű dal-estélyét, melyen csak egyesületi tagok vehetnek részt, miért is azok, kik az egyesületbe lépni akarnak, jelentkezhetnek a választmányánál. Műsor: 1. Nyitány, „A négy emberi kor“ zenekarra Lachner. 2. Bordal, férfikar Rieger György. 3. Éji dal, férfikar, tenor solóval Metzger J. C. 4. Leány a külvárosból, zenekarra Müller. 5. Rabbazánk fia, férfikar Lányi Ernő. 6. Olajág, férfikar Poldini Ede. Az estélyen a cs. és kir. 52. sz. gyalogezred zenekara játszik. Kezdeté esti 8 órakor. — Ugyancsak a dalárda farsang keddjén is rendez estélyt, a szokásos farsangi bohóczestélyt, melyre most folynak az előkészületek. Ezen az estén — a többek közt — a dalárda parodizálni fogja a Slaviansky-féle muszka daltársulatot a mi óriási kaczagást fog előidézni. A többi számok is mind igen mulattató dolgok, s hihető, hogy a közönség, mely ezeken az estéken mindig igen jól mulatott, a farsang bucsuztatóján nagy számmal jelenik meg.

— **(Népszámlálás a megyében.)** A népszámlálás pécsi eredményéről lapunk múlt számában hoztunk tudósítást. A megye többi részéről az eredményt illetőleg ma a következőket írhatjuk. Mohácsos van 14468 lélek, míg 1880-ban volt 12407. Siklóson a lakók száma 6000, 1000-rel több mint a múlt népszámlálás alkalmával. Az egyes járásokban az eredmény a következő: Pécsi (1881: 33818) 1891-ben 37403, többlet 3585. Siklósi (1881: 34359) 1891-ben 35614, többlet 1255. Baranyavári (1881: 47537) 51681, többlet 4144. Mohácsi (1881: 41640) 46822, többlet 5182. Pécsvárad (1881: 31663) 34975, többlet 3312. Hegyháti (1881: 40859) 44492, többlet 3633. Szentlőrinczi (1881: 34836) 36668, többlet 1832. Az egész megyében összesen: (1881-ben 264712) 1891-ben 287655, többlet 22943. A szomszéd megyék községeiről eddig a következőket tud-

juk. Bonyhádon a lakosság száma 6310, 10 évi szaporulat 200 lélek. Paks lakóinak száma 11695, szaporulat 604. Kaposvárott van 12525 lakos, míg 10 év előtt csak 9571 volt. Tolna lakóinak száma 8132. Szegszárdon pedig a lakosság száma 1200-zal szaporodott.

— **(A vörös kereszt egyetel álar-czosbálja.)** Az idei farsang egyetlen álar-czosbálját a magyar szent korona országai „Vörös kereszt Egylete“nek pécsi fiókjá tartja február 4-én, és pedig részben a Felsőéges király és királyné legmagasabb nevét viselő városi szegényház alapja, részben pedig a fiók-egyleti pénztár javára. Az álar-czosbál a „Hattyu-terem“ben a cs. kir. 52. gy.-ezred zenekarának közreműködésével esti 8 órakor kezdődik. Jegyek ára: páholy 8 frt, belépti jegy 1 frt. Jegyek a bál napján esti 7 óráig Valentin K. Fia úr könyv- és műkereskedésében, azontul pedig a „Hattyu“ terem pénztári helyiségében kaphatók. A jótékony célra teendő kegyes adományok és felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **(A plébános-választási ügy-ben)** közölt minapi hírtünkre Bolgár Kálmán urtól következő helyreigazítást kaptuk: „Becses lapjának legutóbbi számában a plébános-választási mozgalomról közölt hírből az állítottatik, hogy a nemzeti casino is kebelében mozgalmat indított meg és hogy az értekezleten próbaszavazás is ejtett meg a többség Magenheim ur mellett nyilatkozott. E formában mindkét állítás téves, mert a casino absolute távol áll a mozgalomtól, az értekezletet tisztán városi bizottságok hívták össze, a casinóba azért, mert a városházán egyrészt választás volt, másrészt az értekezlet bizalmas jellegű lévén került a városi közgyűlési terem igénybe vételével a hivatalos színezetet. Az értekezők kiknek jó fele része nem casinoi tag, előzetesen felkérték az igazgatóságot egyik terem átengedésére. Próbaszavazásra sem volt szükség mert a jelenvolt bizottsági tagok 1—2-nek nyílt kimondása ellenében Magenheim mellett nyilatkoztak.“

— **(Székfoglaló főszolgabírák.)** A szent-lőrinczi járás — távozó főszolgabírája Trixler Károly és új főszolgabírája Polgár Jenő tiszteletére, az előbbi bucsuztatására, az utóbbi fogadtatására — folyó hó 26-án, vagyis hétfőn Szentlőrinczen a fogadó nagytermében bankettet rendez, melyen a szentlőrinczi járás hivatalos közegei, Szentlőrincz intelligenciájá s a főszolgabírák ismerősei, barátai vesznek részt. A hivatal átvétele már mindkét részről megtörtént a két főszolgabíró azonban csak február 1-én fogja elfoglalni tényleg hivatalát.

— **(Új törvényszéki tolmács.)** A pécsi kir. törvényszék e hó 20-án tartott gyűlésében az elhunyt Grünhuth Ignác helyébe Kengyel Mór ügyvédet nevezte ki törvényszéki német tolmácsná, miután nevezett az előirt vizsgálatot sikeresen letette.

— **(Jelmez-estély.)** A pécsi magán torna-társulat február 1-én a Scholtz-féle sör-csarnok helyiségeiben a katonazenekar közreműködése mellett zártkörű jelmez-táncvizsgálat rendez. 11 órakor: művészi mutatóványok, plasztikai élet csoportozatok és pyramisok szabadon álló létrákon. Belépti-díj személyenkint 80 kr. Beléptijegyek a meghívó előmutatása mellett előre válthatók Till István úrnál; Tordy János hangszerész úrnál, főutczában; a tornacsarnokban és az egyleti tag uraknál.

— **(Ösztöndíjak.)** A kereskedelmi miniszterium által hirdettet 300 frtos utazási ösztöndíjat Tausz Gyula, a főtözsde bérlőjének fia nyerte el, ki tanulmányait Fiumében és Genfben végezte, s a kapott ösztöndíjjal a külföld nevezetesebb kereskedelmi kikötőit akarja tanulmányozás végett meglátogatni. — A kiállítási ösztöndíjat az idén ismét Hoppel J., Hoppel Lajos aranyozó fia, az országos műpariskola 2-od éves tanulója kapta meg.

— **(Az idei tél)** amennyire nincs fölírva még az öreg emberek emlékébe se, ép oly emlékezetes marad a fiatal generáció előtt hideg és hó dolgában. Az ezelőtti fagyok s a mostani hó valóban följegyezni való két jelen-ség. A nagy hidegek uralmát azonban leszori-

totta a most uralkodó hőtömeg, mely ugyancsak sokat beszéltet magáról. Sok pénzkiadást okoz és sok fejtörésbe kerül ez a hófúvás. A város nem győzi kihordatni a rengeteg hőtömeget az utcákról s a közlekedés a városban is fölöttébb meg van akadva — hát még a sivatagokon keresztül futó vasuti vonalakon! Ha egy-egy vonat egy napig, két napig kimarad, föl sem vesszük. A bécsi pósta már csak Budapesten keresztül szivárogo hozzánk, a budapesti is hol elakad, hol kinyilik. Most ismét szabad az útja, de vajjon meddig? Nos talán még sem oly könnyen fuvódik be, tán a jövő télig nem többé, mert időváltozás van valahára kilátásban. A legújabb jelentések szerint Európa dényugati részein már beállott a levegő hőfokának emelkedése s Anglián meg Irlandon át langyosabb légáramlatok közelednek, melyek valószínűleg rövid idő alatt megszüntetik az eddigi szokatlan hideget. Közép Európában máris érezni ennek a hatását. Valószínű, hogy most már nem is lesz az idén olyan nagy hideg, mint eddig volt.

— **(Halálozás.)** Eisenhut Mariska e hó 21-én 18 éves korában elhunyt Pécsen (Főutca 24. sz.) — Krasznay Juliska — Krasznay Miklós dr. pécsi ügyvéd kis 2 éves leánya e hó 22-én elhunyt.

— **(A pécsi kir. törvényszék múlt évi ügyforgalma.)** A következő érdekes számadatokat kaptuk a pécsi törvényszék ügyforgalmáról: polgári beadvány volt 17,907, telekkönyvi beadvány 19,988, büntető és fegyelmi 9009 — összesen 44,654. Az előző 1888. évben az ügyforgalom a következő volt: polgári beadvány 14899 (1890-ben 758-al több volt), telekkönyvi 21787 (1890-ben 1799-el kevesebb), büntető és fegyelmi 9558 (1890-ben 549-el kevesebb) — összesen 46244, vagyis 1889-ben 1590 beadvánnyal több volt mint az elmúlt évben.

— **(A pécsi székesegyház újjáépítője súlyos beteg.)** Mint a bécsi lapok írják, Schmidt Frigyes, hírneves bécsi műépítő, székesegyházunk restaurálójá, vesélyesen megbetegedett. Fölgyógyulásához oly kevés a remény, hogy hétfőn már a hallotti szentségekkel is ellátták. Azóta nem érkezett hír a mester állapotáról.

— Mint lapunk zártakor értesülünk, Schmidt csütörtökön elhunyt. A hírt azonban föntartással közöljük.

— **(Az élő baromfi küldemények.)** Eddig csak a főváros élvezte — egy év óta — azt a kedvezményt, hogy az élő baromfi-küldemények a magyar államvasutak vonalain a rendes teheráru díjtételek fizetése mellett gyorsárúként szállíthatók. A kereskedelemügyi miniszter — a baromfitenyésztők érdekében ezt a kedvezményt az idén általánosította, úgy hogy most, ezt a majdnem 50%-os mérséklést a vidéki városok is élvezhetik.

— **(Bankóhamisítás Tolnában.)** Új iparág fejlődik Tolnavármegyében: a bankóhamisítás mestersége. Csak nemrég volt, hogy tamásiban és Gyöngyösön bankóhamisítókat fogtak el, most ismét elfogtak egy tolnamegyei embert, ki bankóhamisítással van vádolva, s ez azt vallotta, hogy a szükséges szerszemet és a prést valami Kalicza Károly rajztanítótól kapta. Kaliczát is elfogta a esendőrség s talált is nála sok gyanús szerszámot. Kalicza Nagyváradról vetődött Szegszárdra, s már egy ízben 7 évre volt elítélve bankóhamisításért.

— **(A Margitta-szigeti belvizsábályozás)** ügyében Koszits Szilárd pécsi ügyvédtől Feiler Mihály kiadásában nem érdektelen füzet jelent meg a napokban. Nem érdektelen különösen a Margitta (Mohácsi) sziget birtokosaira nézve, mert azoknak egyik vitális kérdésével foglalkozik e 80 oldalos füzet, melynek szerzője körülbelül az egyedül élő azok közül, kik a mohácsi sziget vízszabályozása ügyében, ennek kezdetétől fogva, közreműködtek és abba ténylegesen befolytak. Koszits — ez úgynevezett alapos ismerője — a füzet első részében a mohácsi sziget belvizei levezetésének és szabályozásának történelmi részét írja meg saját jegyzetei, összegyűjtött rendeletek, határozatok

egyéb okmányok alapján; aztán a második részben levonja a következtést s megjelöli az utat, mely módon szabadulhatnak meg a birtokok a belvizektől. Nemesak az érdekeltek, hanem azok is, akik a mohácsi hatalmas sziget belső életével nem ismerősek, tanulsággal és némi élvezettel olvasgathatják e füzetet.

— **(Vesztett eb.)** Vérffy Illés tapolcai bérlő házában nagy riadalmat okozott egy vesztett eb, mely megmarta a bérlő kis fiát, egy bérest és több állatot. Egy megmarta borjun 9 nap mulva kitört a vesztettség. A kis fiút és a bérest a Hőgyes-féle budapesti Pasteur intézetben ápolják.

— **(Rövid hírek.)** A király e hó 28-án hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezik. — Delibes Leo, híres francia zeneszerző meghalt Párisban. — Jászai Marinak, a budapesti nemzeti színház kitűnő tragikájának Sophokles Elektrája czimszerepében elért páratlan sikere miatt aranykoszorút akarnak adni. A gyűjtést Zichy Jenő gróf indította meg. — Ybl Miklós, főrendiházi tag, kiváló magyar műépítész, szerdán elhunyt Budapesten. — Hanau németországi városban a budapestihez hasonló jégkatasztrófa történt. A Majna jege 50 ember alatt beszakadt, de mind megmenekült. — Téli villám. Hernád-Németi zempléni megyei községben e hó 16-án este az északi égbolton egymásután három villám cikázott át. Dörgés, valószínűleg a nagy szélzúgástól, nem volt hallható. — Bányaszerencsétlenség. Galicziában a jasinovaleji kőszénbányában fölrobbant a bányalég. Mintegy 100 ember oda vesztett.

ORSZÁG-VILÁG.

Az elmúlt napok legfontosabb mozzanata a népszámlálás. A munkálatokat az ország legnagyobb részében már befejezték s az eredmény várakozáson fölül örvendetes. Kevesbedés csak a bányavárosokban és a tót felvidéken tapasztalható, hol a tömeges kivándorlás okozta azt. Az ország egyéb részeiben, különösen a vidéki városokban, mint Arad, Pécs, Kaposvár stb. a szaporodás aránylag magas százaléku. Legnagyobb oka az öröme Budapestnek van; lakóinak száma immár elérte a fél milliót, mert lakosainak száma 505000 főre emelkedett.

Mem ily békés hírek azok, melyeket Chileből hoz a tengeralatti huzal. A hajóhad főmondta a kormánynak az engedelmességet, körülzártá Iquiquet és Valparaisot ostrommal fenyegeti. A fölkelőknek ügyes vezérek vannak, de a mitől a kormány félt, hogy a szárazföldi katonaság is fölázad, — nem következett be. Két tengerenagy hű maradt a kormánynak. Ujabb hírek szerint a katonaság egy része már hajlik a fölkelőkhez.

A Belgiumból érkezett forradalmi hírek alaptalanok voltak. Az alkotmányrevisió és általános szavazatjog érdekében kedden rendezett tüntetés nagy részvét mellett, de a legnagyobb rendben folyt le. A tett óvintézkedések fölöslegesenek bizonyultak s a kormány azon tettét, hogy a milícia két korosztályát behívta s a katonaságot a fővárosban koncentráltta, nagyon rosszalják.

Szent-Pétervárott élénk érdeklődéssel várják Ferencz Ferdinánd főherczeg látogatását, kinek tiszteletére fényes ünnepeket fognak rendezni. A főherczeg 10—12 napig fog Pétervárott tartózkodni s az orosz sajtó e látogatásban az Ausztria-Magyarország és Oroszország közötti viszony javulásának garanciáját látja.

Bulgáriában állítólag sok nihilista tartózkodik. Az orosz kormány most ezek kiadatását követeli. Bulgária csak akkor hajlandó kiadatni az állítólagos nihilistákat, ha ezekre rábizonyul, hogy államveszélyes egyének s ha a bolgár honosságot meg nem szerezték.

A londoni lakosság tudvalevőleg kérvényt intézett a csárhoz az oroszországi zsidók érdekében. A kérvény átadását egy Pétervárott lakó angol alattvaló vállalta magára, de az utolsó perczben, állítólag fölülről jövő presszió folytán visszaküldte a petíciót Londonba. Most a kérvény átadásának módjára nézve új határozatot fognak hozni. A „Novoje Vremja“ megértesíti a „Times“ ama hírét, hogy a zsidóellenes törvény életbeléptetését három évre elhalasztották. Bizony mindaddig, míg azt a törvényt,

mint a középkori elfogultság és vallási türelmetlenség egy szomorú maradványát egészen el nem törlik, Oroszország aligha tekinthető a mai értelemben vett civilizált állammak.

VEGYESEK.

— **(Kutyagigerlik.)** A modern divatnak sok bolondságot „köszönhetünk“, de azt még se gondolta volna senki, hogy valaha a kutyák is fölálló gallért és ezen nyakkendővel viseljenek. A berlini szijgyártó üzletekben most ezek képezik a legdivatosabb újonságot. A gallér hófehér fényes bőrből készül, a rája erősített nyakkendő pedig a legkülönfélébb divatos színű bőrből. Még megérjük, hogy a kutyaura csak monoklivál fogják az ebhölgyeket fixirozni.

„És baranyamegye vagyion legutoljára.“

Lapunk 6-ik számában az elébbi czim alatt tévedés van, melyet ezennel kiigazítani sietünk. Ugyan nem 100—120 ezer, hanem 1 millió—1.200000 akó bor után nemis 600—720 ezer frt lenne a termelők által bevett összeg, de 6 millió—7.200000 frt érték, a mi tetemesen magasabb a jelzett adatnál, s a mi természetesen még nagyobb teletösséget hárt az intéző körökre.

Megkérdeztük ez irányban a megyei, illetőleg kerületi szakközeget, kinek adatai szerint Baranyamegye területén 309 községében összesen 46000 hold területen termelnek bort, s átlag számítása szerint 10 hektoliter vehető 1 hold után, s tekintettel a mai borarakra átlag 15 frtra becsüli hektoliterként, így 6,900000 frt a nyers termés érték, minek 1% ka = 69000 frt, mely összeg kétszer fölülmúlja azon összeget, melyet 4 év előtt egy 30 holdas megyei amerikai szőlőtelep rendezésére a megyei gazd. egyesület fölshólitása folytán javaslatba hozott. Véleménye szerint akármelyik pénzintézet biztos nyereséggel dolgoznék, ha — akár szerződészerűleg is — egy telepet létesítene, természetesen szakértő vezetése mellett. Avagy lépjen a gazda közönség szerződésbe valamelyik pénzintézetrel s már egy megoldott kérdés előtt állanak, mely által jobbadán a kérdés is megoldva lenne annyi millió frt megmentésére, melyet ha csak 10 évre veszünk föl, már 69 millió frtról van szó. Ezt rövid időre is elveszteni kar lenne, s 30—40000 frttal elejét venni lehetne, azon oknál fogva, mert Baranyának legmelegebb a klimája hazánkban s itt a direkt termőfajok biztosan megérnek, tehát még az ojtással se kellene vesződni. Az ügy sürgős voltanak bebizonyítására álljon itt az említett szakközeg kimutatása a phylloxera által lepett községek számaról. E szerint a hegyhátjában 40 falu, a szt.-lőrinczi 4, a pécsváradiban 24, a pécsiben 29, a siklósiban 11, a mohácsiban 11 s a baranyaváriban 9 — összesen 128 község szőlőterülete inficiált és részben már zár alatt is van.

Részünkről csak annyit teszünk hozzá, hogy minden esetre megfontolandó vélemény, melynek helyessége és főleg kivihetősége iránt lépéseket tenni az illető körök föladata lenne legelső sorban. Mert tény, hogy e megye lakói között szervező erő nincs, s mint oldott kéve hull szét a megyei eddigi föntartó ereje, a minek visszahatását az iparostól elkezdve a kereskedelem és az egész lakosság nagyon nagyon megérzi, mint a hogy Zalamegye Balaton vidéke és mint a hogy Tokaj hegyalja megérzi, mely vidékek most az üres zsebü polgárságot hívják sorompóba lépésre.

Mi el mondottuk véleményünket: videant consules!

MŰVÉSZET IRODALOM.

* „Postás Klári“ Berezik Árpád népszinműve, a népszínház legújabb Kassza-darabjának összes kedvelt dalai, Erkel Elek által énekhangra és zongorára szerkesztve megjelentek a „Harmonia“ nemzeti zeneműkereskedés (Váci-utca 9) kiadásában. Az igen szépen kiállított füzet, mely a Kunosy-féle hangjegynyomdából került ki, következő dalokat (szövegeikkel) tartalmazza: 1. „Izé-nóta“ 2. „Iczizi egy piczi“, 3. „Tuskebokor“, 4. „Kipp-kopp“,

5. „A faluban a legszebb ház“, 6. „Eger felől jön egy leveghintó“, 7. „Azt mondják nincs édesebb“, 8. „A postára vittem egy kis levelet“, 9. „Elbolyongok messze, messze“, 10. „Sugok egyet nem bánod meg“ ára 1 frt 80 kr.

Gabona-árjegyzék.

Pécs szab. kir. városában 1891. évi január hó 17-én tartott hetevásárról.

Az árak métermázsanként számítatnak.

	őszi	— frt —	— frt —
Buzsa	tavaszi	7 „ 50	7 „ 40
	új	7 „ 50	7 „ 40
Kétszeres	ó	6 „ 90	6 „ 75
	új	6 „ 90	6 „ 75
Róza	ó	6 „ 70	6 „ 60
	új	6 „ 70	6 „ 60
Kukoricza	ó	6 „ 30	6 „ 20
	új	6 „ 30	6 „ 20
Széna	ó	2 „ 40	2 „ —
	új	2 „ 40	2 „ —
Szalma	ó	1 „ 80	1 „ 60
	új	1 „ 80	1 „ 60

Kínálat: gyenge (mintegy 100 gabonaköcsi volt a piacon.)

NYILT-TÉR.†)

M D úrnak

jegyzői irnok Pécssett.

Felszólítom, hogy tartozását 48 óra alatt rendezze; mert ellen esetben nevét és eljárását közölni fogom.

M. J.

vendéglős.

Hazánk legkitűnőbb ásványvizének egyike a

véghelesi

Vera-forrás

mely orvosi szak tekintélyek által ajánltatik általában, de főképen e járványos időben

Kapható gyógyszerárak, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

Littke pezsgő.

A t. cz. közönség szives tudomására hozom, hogy LITTKÉ L. pécsi pezsgőgyárnak raktárát átvettem, és ezen gyárban előállított pezsgőt gyári áron árusítom el.

Hasonlóképp raktáron tartom következő francia pezsgőket Pomery és Greno, Moet és Chandon, Roederer és Cliquot, továbbá hazai és francia cognacot, melyek nálam mérsékelt áron kaphatók.

Tisztelettel

Eizer János,

Pécssett, a királyi tábla palotájában.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend

A MOEAI

ÁGNES

FORRÁS

Legjobb asztali- és üdítőital
Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavarnak.

Ö fensége József főherczeg asztalán rendszeres ital szolgál.
Frisz töltésben mindenkor kapható.

Édeskuty L. csás. és kir. és szerb király udvari szállítónál Budapesten
Ugyiszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

* Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

54. bir. megb. sz.

1890.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. közjegyző által ezennel közhirre tétetik, hogy Baraayame gye árvaszékének 17057./II. 1890. számú végzése folytán Bodonyban elhalt néhai **Szabó Juli**, férjezett **Bögri Gáborné**

hagyatéki ingatlanai

és pedig a bodonyi 21. sz. tjkvben felvett I. 26. helyszin 24. sorszámú ház és 24.^b sz. házzal közös udvar, ugy 3/16. telek

1891. évi február 26-án délelőtt 9 órakor, Bodony község házánál megtartandó

nyilvános árverésen

a következő feltételek mellett elfognak adatni.

1. Ugy a ház, mint az egyes fekvőségek külön fognak árverés alá bocsátatni.
2. A venni szándékozók a házra 80 frtot; a 275. helyszin számú fekvőségre 10 frtot; a 303. helyszin számú fekvőségre 20 frtot; az 504. helyszin számú fekvőségre 20 frtot; a 605. helyszin számú fekvőségre 10 frtot; a 615. helyszin számú fekvőségre 20 frtot, a 408/8. helyszin számú fekvőségre 5 frtot és végre az erdő és legelő illetményre 20 frtot bánatpénzül letenni kötelesek, mely nekik az utolsó fizetési részletbe fog beszámíttatni.

3. A kikiáltási ár minden egyes fekvőségeknél a fentebbi bánatpénznek tiszterese, melyen alul az ingatlanok el nem adatnak.

4. A vevő a vételár első részletét az árverés napjától számított 2 hónapra, második részletét 4 hónapra, harmadik részletét pedig 6 hónapra, tehát az egész vételárat egy fél év alatt Baranyamegye gyámpénztárába kötelesek az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt befizetni.

5. Ha a vevők a fizetési határidőket be nem tartanák, kárukra és veszélyükre új árverés fog tartatni, melyen az ingatlanok becsáron alul is el fognak adatni.

6. A vevőkkel külön szerződés fog köttetni, melynek alapján a tulajdonjog részükre a vételár kifizetése után fog telekkönyvileg bekebeleztetni. A szerződésekből felmerülő összes költségeket és illetékeket a vevők kötelesek megfizetni.

7. A háznak vevője köteles azt azonnal tűzkár ellen biztosítani.

Pécsett, 1891. évi január hó 14-én.

Bánffy Simon,
kir. közjegyző.

Árverési hirdetmény.

A pécsváradi közalap. uradalom és ráczmecskei erdőgondnoksághoz tartozó

várkonyi erdőben

a folyó évi magvágásban készített

vegyes kemény tüzi meterfa

és pedig **441** ürmeter hasáb, **148** ürm. I. osztályu dorong, és **44** ürm. II. oszt. dorong, összesen **633** ürmeter Egyezerkétszázhusz (1220) forint 10 kr. becsértékben, nyilvános szóbeli árveréssel egybekötött zárt ajánlati verseny utján **folyó évi február hó elsején reggeli 10 órakor a ráczmecskei erdőgondnoksági irodában** el fog adatni, miért is felhivatnak venni szándékozók, hogy kellőleg kiállított, bélyeg és a beigért pénzüsszeg 10%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlataikat **legkésőbb 1891. évi február hó 1-én reggeli 10 óráig az alulírott erdőgondnokságnál** annál is inkább benyujtsák, mert később érkezendő ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az ajánlatokban világosan kiteendő, hogy ajánlattevő a föltételeket ismeri és azoknak magát aláveti, továbbá az ajánlatokban a beigért pénzüsszeg számokkal ugy mint betűkkel világosan kiírandó.

A szóbelileg árverezni szándékozók az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül letenni tartoznak.

Az árverés eredményének jóváhagyása, valamint az ajánlattevők között a szabadon választhatási jog a nm. vallás- és közoktatásügyi m. k. ministeriumnak fenntartatik.

A részletes árverési feltételek a ráczmecskei erdőgondnoksági irodában bármikor megtekinthetők.

Ráczmecsken, 1891. január 18.

A m. kir. közalapítványi
Erdőgondnokság.

INFLUENZA
betegségnél kitűnő szolgálatot tesz a

„Margit“

gyógyviz.

(Magyar Selters.)

Hazai és külföldi orvosi tekintélyek, Seltersi-Gleichbergi vizek helyett legjobb eredménnyel alkalmazták **tüdő, gége** és a **gyomor** hurutos bántalmainál, továbbá praeservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb Triest, Fiume és hazánkban a **kolera** megbetegedés ellen.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos ÉdeskutyL m. kir. és szerb kir. udv. ásványviz-szállítóknál, Budapesten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárúban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Laptulajdonos:

Felelős szerkesztő:

NAGY FERENCZ

HAKSCH LAJOS.

Hirdetések:

Ház eladás.

Pécsett, a Zrinyi-utca 3-ik szám alatti ház, nagy udvarral, kerttel és nagy borpinczével azonnal eladó.

Bővebb adatok János-utca 12. sz. a. nyerhetők.

5246

sz. 1889.

Árverési hirdetmény.

A dárdai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Baranyamegye gyámpénztára végrehajthatónak Bangó József hg.-szőlősi lakos végrehajtást szenvedő elleni 398 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a dárdai kir. jbiróság területén levő Hg. Szőlős községben fekvő a hg.-szőlősi 95. sz. tjkvben felvett 98. sz. ház 1/2 telekreaz árverést 4237 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok **az 1891. évi február hó 23 án d. e. 10 órakor Hg. Szőlős községben a jegyzői irodában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 423 frt 70 krajczárt készpénzben, avagy az 1881: LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Dárdán a kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóságnál, 1890. évi november hó 14 ik napján.

Fekete Gyula,
kir. aljbiró.

16409. sz.
tk. 1890.

Árverési hirdetés.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Lovrits Mihály pécsi lakos végrehajthatónak Kaszapovits István végrehajtást szenvedett elleni 80 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Pécs sz. kir. város határában fekvő a pécsi 6104. sz. tjkvben felvett 1948. hszsz. 799 régi, 56 1/2 új sorsz. házból s udvartérből Kaszapovits Istvánt illető fele részre 600 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebbmegjelölt ingatlan az 1891. évi február hó 13-ik napján d. e. 10 órakor a kir. törvényszék árverezési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 60 forintot készpénzben avagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában foglalt s jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsen, 1890. évi november hó 6-án. A pécsi kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Bogyay Pongrácz.
kir. törvszéki bír.

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi tisztított

DORSMÁJOLAJ

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben III. kerület Heumarkt

3, valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszer-tárában.

Pécsen kapható: Sipőcz István, Zsiga László, Erreth Janos és az Irgalmasok gyógyszer-tárában; Reeh Vilmos, Spitzer fia és Köszl János kereskedésében

MEGHÍVÓ

A „DRÁVA-SZABOLCSI NÉPBANK”

1891. február 1-én d. u. 3 órakor tartandó

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

TÁRGYAK:

1. Elnök előterjesztése.
2. Az 1890. évi számadás bemutatása.
3. Felügyelő bizottság jelentése.
4. Lehető indítványok.

BEVÉTEL.

		frt	kr.			frt	kr.
1	Mult évi zármaradvány	1432	38	1	Naplópapír 40 ív	1	65
2	1890. évi beirásdjakból 103 r. v. a 20	20	60	2	Adólevél 100 drb	1	50
3	Kis könyvekért 30 drb a 12	3	60	3	Póstadíj főszoigabiró urhoz levél		06
4	Az 1888/90. évi társ. 1890. befiz. 75 r. u.	390	—	4	Kocsifovar Pécsre	3	—
5	„ „ „ késed. kötbérei	3	48	5	Számadás és mellékleteire bélyeg	1	10
6	Az 1889/91. „ „ 1890. befiz. 95 r. u.	494	—	6	„ közzététel és külön kinyomata	9	71
7	„ „ „ késed. kötbérei	4	85	7	Számadás fölkküldés törvényszékhez		22
8	Az 1890/92. „ „ befiz. 103. r. u.	535	60	8	Változás közzététel és póstadíj	2	06
9	„ „ „ késed. kötb.	7	51	9	Kezelési illetékekre	41	58
10	Kezelési illetékekre	41	58	10	Leltár értéke	57	99
11	Kölcsönök kamatai	122	93	11	Kölcsön kötvényekre	2520	—
12	„ „ Pótkötbér	1	85	12	Készpénz egyenleg	419	51
		Összesen	3058 38			Összesen	3058 38

Mérleg.

TEHER.

		frt	kr.			frt	kr.
1	Az 1888/90. évi társulat 3 évi befizetése 75 r. u.	1170	—	1	Leltárban	54	99
2	1888-ik évi jövedéke a 25 kr.	18	75	2	Kötvényekben	25	—
3	1889. „ „ a 62 kr.	46	50	3	Készpénzben	419	51
		Összesen	1235 25				
4	Az 1889/91. évi társ. 2 évi befizetése 95 részvény után	988	—				
5	1889. évi jöved. a 31	29	45				
		Összesen	1017 45				
6	Az 1890/92. évi társ. 90. évi befiz.	535	60				
		Összesen	535 60				
7	Tartalékalap a mult évekről	5	69				
8	Leltár értéke	54	39				
		Összesen	60 08				
		Összeg	2848 38				
9	Folyó évi jövedékül mutatkozik	145	52				
		MÉRLEG	2993 90				
E folyó évi jövedékből esik							
	az 1888/90. é. társulatnak 75 r. u. a 84	63	—				
	az 1889/91. évi társ. 95 r. u. a 56 kr.	53	20				
	az 1890/92. é. társ. 103 r. u. a 28 kr.	23	84				
		Összesen	145 52				
Osztatlan maradt			48				
		Összesen	145 52				
És így a most leszámoló 1888/90. évi társulat összes vagyona a fenti		1235	25				
Folyó évi jövedéke		63	—				
		Összesen	1293 25				
Mihez képest a további társ. vagyon lesz		1695	65				
		MÉRLEG	2993 90				

Kelt Dráva-szabolcsen, 1890. decz. 31-én.

Dömös József,
pénztárnok.

Nagy István,
elnök.

Friedman Jakab,
ellenőr.

Jelen számadás, illetve mérleg a számadási főkönyvek okmányok alapján helyesnek találtatott.

Szakó József,

Dömös István,
felügyelő bizottsági tagok.

Dávid József,

Mindennemü vizi betegség
és annak utóbajai ellen ugymint: sárgaság, bél- és hólyag-katarus, lélegzési nehézség, májbaj stb. ellen legjobb gyógyszer a hirneves

Hydropsin
(orvosok által ajánlva)

Grobstein Sée- gyógszertárában
Gmunden-gyógyfürdőben,
Felső Ausztriában

egy palaczknak ára használati utasítással együtt
1 frt, csomagolva 1 frt 20 kr.

Minden kiállításon a legmagasabb kitüntetés.

KRONDORFI SAVANYUVIZ
A felsőges királyi család kedvencz itala.

a t. cz. közönség figyelmébe ajánlatik, mint a lélező legkifünőbb savanyu-
viz, kitünő borviz.

Nagyhatásu gyógyital a lélegzési, emésztési és vizelet-szer-
vek hurutos bántalmánál, általában mindazon esetekben, melyeknél orvosi rendelet
szerint sa vagy víz használandó.

Magyarországi főraktár:
BAUER LAJOS és TESTVÉRE
Budapest V. Arany János-utca 9.

Pécs és vidéke számára főraktár:
Grünhut és Hirschler
uraknál.
PÉCSÉN.

Kapható minden fűszerkereskedésben vendéglőben.
Elterjedve az egész földgömbön.

Kalap üzlet eladás.

A volt **TODOR GYÖRGY**

KALAP ÜZLETE

a raktáron lévő kalapokkal stb. valamint az üzletben lévő összes berendezés, más üzlet átvétele miatt, szabad kézből jutányos árért, azonnal eladó. A vevő kívánására esetleg egyedül a bolti berendezés külön is eladatik. Bővebb felvilágosítást ad, ott a kalapos üzletben.

Todor György

Pécsett, budai-fő-utca 4. sz.

I s t e n

legnagyobb ajándéka az **egészség.**

A köhögés, rekedtség és elnyálkásodás szomorú következményeitől csak egy szer óv meg bennünket teljes biztonsággal:

Egger díjjutalmazott

Mell-Pastillái.

Számtalan hálaírat tanuskodik erről és senki el ne mulassza idejekorán ezek használatát.

Kaphatók 25, 50 kros és 1 frtos eredeti dobozokban a monarchia valamennyi gyógyszertárában.

Pécsett: Sipőcz Ist., Erreth János, Göbel Kálmán, Zsiga László és az irg. rend gyógyszertárban. Mohácson: Luiszer Viktor és Szendrey Jenő gyógyszer. Siklóson: Szentgyörgyi Mór és Petrasch S. gyógyszer. Pécsváradon: Dvorszky Béla gyógyszer. Dárdán: Czingelly örök és Dermár Pál gyógyszer. Sásdon: Mandák Gy. Sándor gyógyszer. Szt.-Lőrinczen: Szilágyi György gyógyszer. Szigetvár: Salamon Gyula és Visy Sándor gyógyszer. Bonyhádon Eibach Ödön gyógyszer. valamint az

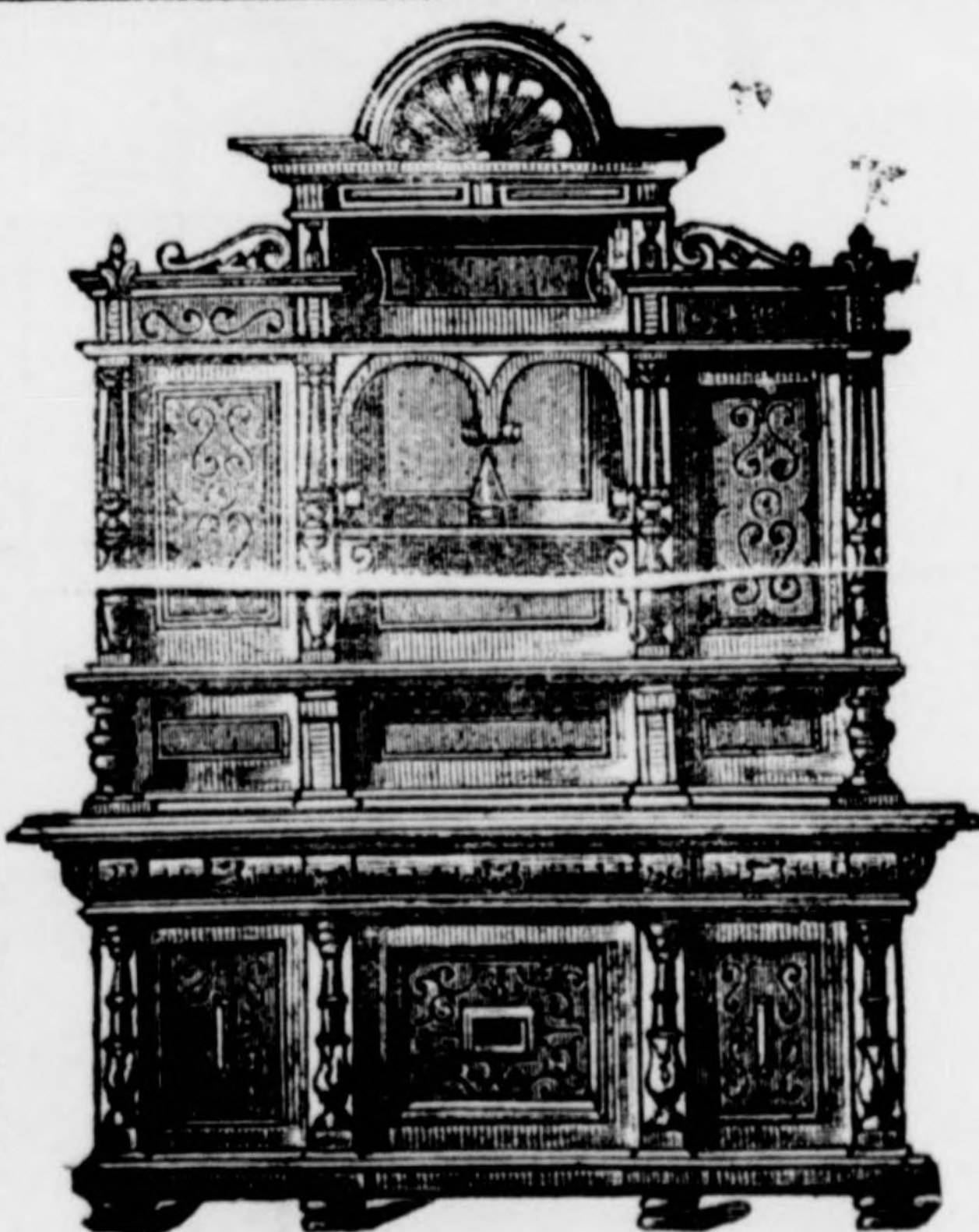
Egger A fia cég

gyógyszer különlegeségi gyárában Bécs Nussdorf.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapír

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsett

ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

PÉCSETT

Ferencziek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerű berendezett **alvó-, disz- és ebédlő-szobák**, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

Mindenben nagy választék!!

Báli virágok, legyezők és fejdíszek
legújabb ruha-díszek, csipkék és csipke-szövetek
ruhákra.

Selyem báli-kendők és angol illatszerek.

Férfi báli-ingek, nyakkendők
Claqueok!! és Belépők

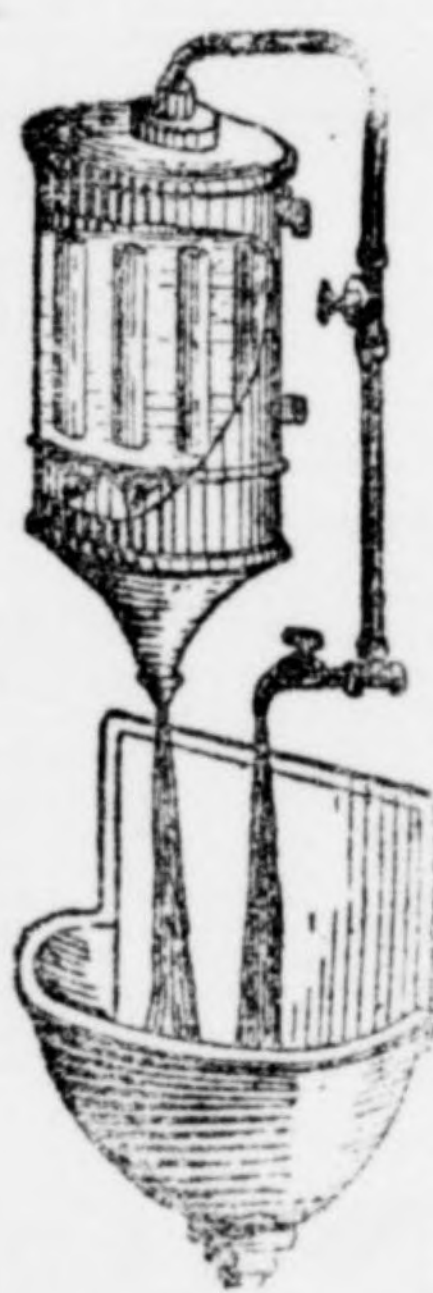
Roth és Rosenthal-nál

Király (fő)-utca, Hattyu-épület.

Mintákkal is szolgálunk!!

Legbiztosabb szer egészségtelen ivóvíz ellen!

Vizvezetési szűrő

A PASTEUR rendszerű
Chamberland-féle akadalmosított

Háztartási szűrő, feltöltésre berendezve.

S Z U R Ó

a legegyszerűbb módon — bármily zavaros vagy tisztátlan vizet — kristálytisztára szűr. — A Pasteur-féle rendszer az egyedüli, mely által vizet mikroba- és bakteriamentesen szűrni, tehát minden fertőző csirát, a cholera, typhus stb. bacillussokat a vízből eltávolítani lehet.

Elismerve valamennyi egészségügyi és orvostudományi kapacitása által és budapesti járványbizottság által ajánlva.

Ngs. Fodor József tanár úr, a budapesti egészségügyi-intézet igazgatója e felől a következőket írja 1885. május 4-ről kelt levelében:

„Az új Chamberland-Pasteur-féle szűrőkészüléken 6 héten át szűnet nélkül folyt a vízvezeték vize, s ismételt vizagálatom alapján megelégedéssel irhatom, hogy ez idő alatt baktéria a szűrőn egyáltalában nem jutott keresztül, noha vízvezeteki vizünkben ez idő szerint legalább 100—120.000 baktéria tartalmazzatik minden liter vízben.“

Háztartási szűrő	50 liter napi képességgel	36 frt.
„	60 „ „	46 frt.
„	70 „ „	60 frt.

ZELLERIN MÁTYÁS

cs. és kir. udv. szállító

Budapest, VII. nagydíófa-utca 14. sz.
és Sebestyén-tér 4. sz.

Árjegyzék és magyarázatok kívánatra bérmentve káldanak.

